

Stavnsbåndet

Litteratur

Adriansen, Inge: *Erindringssteder i Danmark. Monumenter, mindesmærker og mødesteder*. Museum Tusulanum 2011.

Bang, Oluf Lundt: *Afhandling om Bondestanden i Danmark*. Johan Frederik Schultz 1786

Bjerg, Hans Chr.: *"Til Fædrelandets Forsvar". Værnepligten i Danmark gennem tiderne*. Historie/Jyske Samling, (3), 549 1991.

Bjørn, Claus: *Bonde Herremand Konge. Bonden i 1700-tallets Danmark*. Saga 1981.

Bjørn, Claus: *De danske "cahiers". Studier i bondereaktionerne på forordningen af 15. april 1768*. Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1983.

Bjørn, Claus: *Landboreformerne - forskning og forløb*. Landbohistorisk Selskab 1988.

Bjørn, Claus: *Lovene gives kraft - en biografi af Christian Colbiørnsen*. Lindhardt og Ringhof 1995.

Christensen, Dan Ch.: *Det moderne projekt. Teknik og kultur i Danmark-Norge 1750-(1814)-1850*. Gyldendal 1996.

Christensen, Villads: *Vartov Hospitals Vornede og stavnsbundne Bønder i det 18. Aarhundrede*. Historiske Meddelelser om København bd. 6. Selskabet for Københavns Historie 1917-18.

Dahlerup, Hans Birch: *Mit Livs Begivenheder bd. 2, 1815-1848. udg. af hans Søønnesøn Joost Dahlerup*. Nabu Press 1909.

Degn, Ole: *Båndet, der delvis bandt. Mobiliteten i stavnsbåndstiden set ud fra folketællinger fra 1769 og 1787 fra Sevel sogn i Vestjylland*. Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1988.

Den for Landboevæsenet nedsatte Commissions Forhandlinger bd. 1-2 1788.

Den Jyske Historiker nr. 45: 1788 i 1988. Traditionen utro. Den jyske historiker 1988.

Eliassen, Peter: *Fra Indherrederne. Livsbilleder fra 17. og 18. Aarhundrede fra Egnen mellem Kolding, Fredericia og Vejle. Fortalt efter Tingbøgerne*. Vejle Amts Aarbog 1914.

Engberg, Jens: *Den standhaftige tinsoldat. En biografi om Frederik 6.*, Politikens Forlag 2009.

Feldbæk, Ole: *Kongen bød - Enevælden og reformerne i Landboreformerne - forskning og forløb*. Landbohistorisk Selskab 1988.

Feldbæk, Ole: *Historikerne og landboreformerne. Traditioner og problemer*. Historisk Tidsskrift bd. 89. Den danske historiske Forening 1989.

Fogtmann, L. Th.: *Bondens Stilling lig Trællens, Vendsyssel Folk og Land bd. II*. Expres-Trykkeriet 1910.

Fogtmann, L. Th.: *Herskabets Indblanding i Ægteskabssager, Vendsyssel Fol og Land bd. II*. Expres-Trykkeriet 1910.

Fridericia, J.A. (udg.): *Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie*. Rudolph Klein 1888.

Friderica, J.A.: *Den danske Bondestands Undertrykkelse og Frigørelse i det 18. Aarhundrede*. Historisk Tidsskrift. Den danske historiske Forening 1888.

Fædrelandet, 1ste Aarg., nr. 37 1840.

Henningsen, Peter: *I sansernes vold. Bondekultur og kultursammenstød i enevældens Danmark* bd. 1-2. Landbohistorisk Selskab 2006.

Henningsen, Peter: *Tiggernes by. Fælleseuropæiske tendenser og det københavnske fattigvæsen: Miraklernes tid og andre fortællinger om livet i 1700-tallets København*. Københavns Kommune 2007-08.

Henningsen, Peter: *Dengang vi var bønder*. Gad 2019.

Hillingsø, K.G.H.: *Landkrigen 1807*. Gyldendal 2007.

Hoff, Annette: *"Drømmer jeg - eller er jeg vågen?" Landboliv 1788-1988*. Landbrugsmuseum 1988.

Holmgaard, Jens: *Eksercitsen bag kirken efter gudstjenesten. Var landmilitstjenesten i stavnsbåndstiden en ringe byrde?*. Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1986.

Holmgaard, Jens: *Er stavnsbåndet først indført 1733? En undersøgelse af forordningen af 5. marts 1731 og dens tilblivelse*. Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1988.

Holmgaard, Jens: *Alt på sin rette plads - eller stavnsbånds-løsningen og den store omstilling i dansk landbrug*. Fra Viborg Amt. Udgiverselskabet ved Landsarkivet for Nørrejylland 1988.

Holmgaard, Jens: *De bilder sig ind, vore jyske karle er dumt fæ. Godsejerklage 1776 over mishandling af karlene i landmilitsen*. Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1991.

Holmgaard, Jens: "... uden at landet besværes. Studier over Frederik 4.a landmilits med særligt henblik på spørgsmålet om stavnsbånd og bønderkarlenes vilkår i øvrigt. Udgiverselskabet ved Landsarkivet for Nørrejylland 1999.

Holmgaard, Jens: *Den danske bondeungdoms mobilitet i 1730'erne*. Fortid og Nutid bd. 1. Dansk Historisk Fællesforening 2003.

Horstbøll, Henrik: *Stavnsbåndet og den borgerlige frihed*, Den Jyske Historiker nr. 45: 1788 i 1988. Traditionen utro. Den jyske historiker 1988.

Hvidtfeldt, Johan: *Stavnsbåndet, dets forudsætninger og virkninger*. Vejle Amts Aarbog. Vejle Amts Historiske Samfund 1938.

Hvidtfeldt, Johan: *Stavnsbaandslitteratur, Fortid og Nutid*. Dansk Historisk Fællesforening 1939.

Hvidtfeldt, Johan: *Kampen om ophævelsen af livegenskabet i Slesvig og Holsten 1795-1805*. Historisk Samfund for Sønderjylland 1963.

Høst, Johan Nikolaj: *Lov og Ret for Herremænd og Bønder, eller fuldstændig Fremstilling af Landmandens Rettigheder og Pligter (Landboret)*, 1844.

Iversen, Peter Kr.: *Fra stavnsbaandets tid på Schackenborg*. Sønderjyske Årbøger. Historisk Samfund for Sønderjylland 1988.

Jacobsen, Anette Faye: *Husbondret. Rettighedskulturer i Danmark 1750-1920*. Museum Tusulanum 2008.

Jensen, Hans: *Dansk Jordpolitik 1757-1919 bd. 1: Udviklingen af Statsregulering og Bondebeskyttelse indtil 1810*. Historisk Tidsskrift 10, bind IV. Den danske historiske Forening 1936.

Jensen, Hans: *Godsejerklassen og Herregaardene i historisk Belysning i Herregaardene og samfundet*. Gyldendal 1943.

Jensen, S.P.: *Fra stilstand til vækst. Studier i dansk landbrugs udvikling fra 1682 til 1914*. Landbohistorisk Selskab 2007.

Jespersen, Knud J.V.: *Ryttergods i Dansk kulturhistorisk opslagsværk bd. 2*. Dansk Historisk Fællesforening 1991.

Kjær, Severin: *Fra Stavnsbaandets Dage. Optegnelser efter Tingbøger*. Rom 1888.

Kjærgaard, Thorkild: *Den danske revolution 1500-1800. En økohistorisk tolkning, 1991*.
Kjøbenhavnsposten 14. Aarg., nr. 16. Andreas Peter Lunge 1840.

Krarup, Frederik: *Litteraturen i Anledning af Stavnsbaands-festen 1888, Nationaløkonomisk Tidsskrift XXVI*. Djøf Forlag 1888.

Kristensen, H. P.: *Brændevinsskatten i Salling, Samlinger til Jydsk Historie og Topografi 3. rk. 6. bd., 1908-10*.

Kristensen, Laust: *Skik og sæd hos bønderne sidst i det 18. og først i det 19. århundrede. De kendte manuskripter af Eskel Sørensen (1771-1835)*. Landbohistorisk Selskab 1989.

Kristensen, Sigurd: *Domestiquer og Betienter paa et stort Gods (Skildringer fra det attende Aarhundrede)*. Fra Viborg Amt 1939.

Krogh, Tyge: *Staten og de besiddelsesløse på landet 1500-1800*. Den danske historiske forening 1987.

Lange, Julius: *Hundredaars-Jubilæum for Frihedsstøtten, Tidsskrift for Kunstindustri hf. 3-4*. Kunstindustriforeningen i København 1892.

Lind, Gunner: *Udskrivning og magt i det gamle landbo-samfund i Mark og menneske. Studier i Danmarks historie 1500-1800 tilegnet Karl-Erik Frandsen*. Skippershoved 2000.

Linvald, Steffen: *Den nordiske Industri- Landbrugs- og Kunstudstilling i København 1888*. Bogan 1988.

Løgstrup, Birgit: *Bundet til jorden. Stavnsbåndet i praksis 1733-1788*. Landbohistorisk Selskab 1987.

Løgstrup, Birgit: *Hvad et jubilæum kan bruges til. 20. juni 1838 - 50 årsdagen for stavnsbåndets ophævelse*. Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1988.

Løgstrup, Birgit: *Bondens frisættelse. De danske landboreformer 1750-1810*. Gads Forlag 2015.

Mandix, Jacob: *Haandbog i den danske Landvæsensret bd. 1, 2. udg.* Gyldendal 1813.

Munck, Thomas: *Vornedskabet under den tidlige enevælde, Historie ny rk. XI*. Jyske samlinger 1975.

Munk, Holger: *Rytterbonden. En landbrugs- og kulturhistorisk studie fra Vordingborg Rytterdistrikt 1718-1768.* Det Danske Forlag 1955.

NN: En samtale, Borgervennen nr. 27, 1789.

Olsen, Gunnar: *Træhesten, hundehullet og den spanske kappe.* Rosenkilde og Bagger 1960.

Pedersen, Erik Helmer: *Dansk landbrugsudvikling i det 18. århundrede. En oversigt.* Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1983.

Pedersen, Erik Helmer: *Landbrugsudstillingen på Bellahøj 1938. En dannebrogstækket landsby grundlægges i København i anledning af 150 årsdagen for stavnsbåndets ophævelse.* Bol og By. Landbohistorisk Selskab 1988.

Pedersen, Finn Stendal: *Den ulige frihed. Studier i myten om stavnsbåndsløsningens betydning.* Odense Universitetsforlag 1988.

Pedersen, Frank: *Vornedskabets gennemførelse.* Landbohistorisk Selskab 1984.

Petersen, Karsten Skjold: *Geworbne krigskarle. Hvervede soldater i Danmark 1774-1803.* Museum Tusulanum 2002.

Schelde, Niels: *Frie Tanker om Aarsagerne til Folke-mangel i Danmark,* Erik Pontoppidan (udg.): *Danmarks og Norges Oeconomiske Magazin* vol. 5, 1761.

Schlanbusch, H.: *Begrebet Herlighed efter dansk Ret. En retshistorisk Studie.* Fra Ribe Amt 1937.

Skrubbeltrang, Fridlev: *Det danske landbosamfund 1500-1800.* Den danske historiske Forening 1978.

Schou, J.F: *Chronologiske Registre over de kongelige Forordninger og aabne Breve, samt andre trykte Anordninger, som fra Aar 1670 af ere udkomne, tilligemed et nøiere Udtog af de endnu gjeldende, for saavidt samme i Almindelighed angaae Undersaatterne i Danmark og Norge.*
Gyldendal 1777-1829

Stampe, Henrik: *Erklæringer, Breve og Forestillinger General-Prokureur-Embedet vedkommende, 3. Deel fra 1760 til 1762 inclusive.* Gyldendal 1795.

Steenstrup, Arent: *Den danske Bondes Pligter og Rettigheder efter Lovene, saaledes som de vare ved Slutningen af det attende Aarhundrede og indtil nærværende Tid,* 1812.

Steenstrup, Johannes C.H.R.: *Den danske Bonde og Friheden. Otte Foredrag over Bondestandens Fortid.* G.E.C. Gads Forlag 1888.

Søkilde, Niels Rasmussen: *Holsteenshus og Nakkebølle med tilliggende Sogne og Øer, samt Udsigt over Egnens almindelige Historie fra Oldtiden til vore Dage.* Brahetrolleborg Sogns Folkemindesamling 1875-78.

Thomsen, Hans Kargaard: *C.F. Wegener og den danske bonde - om tilblivelsen af Caspar Frederik Wegeners landbohistoriske skrift fra 1843: "Liden Krønike om Kong Frederik og den danske Bonde" og om dets samtidspolitiske holdning. ny rk., nr. 19,* Historie/Jyske Samlinger 1991.

Troyel, Frans Wilhelm: *Oekonomiske, politiske Betragtninger over Dannemarks, især Landvæsenets nuværende Forfatning,* 1787.

Uldall, Kai: *Topografiske Indberetninger fra Lolland 1743-44.* Lolland-Falsters Historiske Samfunds Aarbog 1922.

Vardi, Liana: *Serfdom: Western Europe* i *Encyclopedia of European Social History from 1350 to 2000*, vol. 2. Charles Scribner's Sons 2000.

Veylle, Christen Osterssøn: *Glossarium Juridicum Danico Norwegicum*. paa M. Martzans oc J. Holstes bekostning 1665.